

# LUBLANSKE NOVIZE JANN. FRIDR. EGERJA.

---

Sreda 11. d.

mali Travna 1798.



---

Nro. 29.

---

*Lublana.*

**V**eliki zhetertek so njih Škofova milost Lublanski first inu pervi višhi Škof Mihael Baron Brigido po navadi dvanajst v bogim starim moshem noge umivali v Shen Niklavshki cerkvi. Moshje so bili štirji is lublanske Škofiske gospaske, dva is Gorizhan, inu šest is Sitizhine. Ako bi vseh dvanajst starost po konzi postavil, snefejo njh leta tulikaj, kakor je Mathusalem shivel, kateri je narstarish med vsemi ludmobil, inu devetsto devet inu šestdeset let doshivel. Po umivanji nog so dobili nove fuk-

fukne, nekaj denarjov, inu kofilo per njih  
frshtovi milosti.

Lublanske novize povejo, de korarji v' městah Prag inu Olmuz so poslali njih Svetosti Ozhetu Papeshu sto inu dvajset tavshent goldinarjov v' město Siena s' pervolenjam njih svitlosti našega milostviga Zesarja. Stari Ozhe zeliga keršanstva se jim je smilil, ker je is města svojiga pokoja v' posni starosti pregnan, to je v' svojim eden inu olemdefetim leti.

Veliki zhetertek je v' městi Zelo na Shtajerskim v' nesrezho padlo, ogen je vun perfhel, od větra podpihan bil, sunaj pet hišh vše v' pepel prevernili. Ravno na Shtajerskim je tudi pogorel terg Moserje pod Gornim gradom bliso Nasareta.

### Dunej 31. Suhza.

Zefarska svitlost so bratama Vilhelm inu Sigmund Voigtländer na Duneji pravizo vdelili imeti fabriko sa vše shlaht perpravo dělati, katèra je per sveta mjerjenji inu v' matematiki potrebna; bodeta vshivala vše pravize, kakor jeh druge dělavnize ali fabrike imajo; sato kersta pridna inu modra v'takih dělah; tudi bodeta smela na ptuje deshele kupzhevati s' tim svjetamernim orodjam.

Svitli Zesar je vkasal slate svetine dati shtirim moshem gorniga Esterajha, katèri

ri so kushnim bolnikam strigli s' nevarnostjo lastniga shivlenja. Ti so fajmašter inu trije ranozeleniki kraja Vildendürnbah. Zefar ſkerbi ſa kmęta pod ſlavnato ſtręho kakor ſa zęle deshele, ſatorej mu je v'ſerze dopadla lubesen tih ſhtirih mōsh, katéri ſo iſ ſto inu dvęh na kugi bolnih ſheſti devetdeset na noge k' ſdravju ſpravili. Kratiſki poglavavar je njim ſlate ſvetine na vrat obęſil, ludem ſo hvalęshne folſe pruti dobrotlivimu Zefarju dolitekle.

Na Doneji je uni dan vmerla grafinia Kotek 87. lęt ſtara, brumoa, dobrotliwa pruti vbogim.

Pred dvemi lętmi je en zhlovek vidil ene papirje na tla pasti od eniga po zęſti ęſdiozhiga offizirja, on vpie ſa njim, al offizir naglo jęſdi iuu nizh neſliſhi. Med papirmi je bilo doſti bankozędelnov; najdevez ſi ni dal miru, dokler ni ſvędel ſa offizirja, katéri je to ſgubil. Take pergodbe naj bodo taiftim rezhene, katéri na zęſtah ali drugot kaj najdejo, pa ſami obdershę iuu gospodarja neiſhejo. Po krivim ohranići je vše eno, kakor po krivim vſeti; ſleherua ręzh ſa svojim gospodarjam vpie, pravio duhovſke inu deshelske pravize.

### *Špania.*

Madrit 22. Svizhana. Kralęvo gospodarſtvo zęle krone je ſhe ſmiraj v' ſadregi, per-

perhodki nefkusajo sa vundajanje; torej ima Kral narvezhi skerb ti nadlogi pomagati. On je vishi inu majnshi duhovshino povabil vič slato inu frebro v' kralovo salogo poslati, kar ga ni popolnim treba k' bosiji flushbi. Pruti letim odpusti Kral duhovnim defetino, katera je v' navadi od zafav Jerusalemskiga romanja; od takrat so vse duhovne lastine dajale defetino Kralu pod imenam Escusado.

Is Kadix pishejo, de anglesi od zhasa, kar so nashne barke is broda mahnile inu nasaj perfhle, she hujshe brod sapravo, sakaj zela mnoshiza osem dvajset verftniz inu osem fregat pred Kadixam stoję inu bręg natefsni-ma obdajajo.

### Lajhko.

Zisalpinski glavarji so sklenili ludem naloshiti, de bodo mogli posoditi denarje sa deshelne opravke, vse premoshnishi, radi al neradi. Kirkol zhes dva tavshent liber perhodka ima, bo perfilen posoditi. Tudi so posherli vse Opatie, inu bogate klostre; Opatam dado sameh tavshent liber vsako leto na njih shive dni.

Nepokoj v' Rimi je perfhel od nevole per ludstvu; kader so vidili, de Papesh je od sedajnih glavarjov permoran is Rima iti, inu to jeli sami sebi dajati ime ene republike, je ludstvo nevolno postalo; po verhi se je

je rasglasilo ; de franzosi žerkve inu palačte ſopajo, takrat ni bilo vežh mogozhe ludem braniti, vſe je vręlo, v' kolobar ſhlo, inu ſamki franzoski ſoldatje ſo jeli na glaf godernati.

Sila inu ſtrah ſta mogla biti, de ſo ludje ſpēt potihnili, fizer bi franzosij nebili ſmerti odſhli.

Nekateri Kardinali ſo teli po fili v' Rimi oſtati, al oblaſt jih je ſ'gerdim iſgnala.

Šeſti dan ſuſhza je franzoski poſlanik Faypoult v' Rim perſhel, on' ima od Viſharſta v' Parisi povele gospoſko v' Rimi vravnati inu vſtaviti.

Novi Rimski Konsuli ſo jeli nove denarje dělati, inu měnio, kdo věkaj bolſhi-ga bode, ako je denar fizer nov, vunder ſřebro ſmirej itaro oſtane.

### *Franzia.*

Zhes Anglo je tristo tavšent ſoldatov perpravlenih ; ob glihi nozhi inu dněva bodo viharji ſapodili angleske barke v' brodove, takrat bomo zhēf mahnil. Po vſih naſhich brđnih měſtah perpravlajo nozhindan dvakrat pežheni kruh ſa ſeboj vſeti na morje.

V' Parisi je věžidél ludi tiho inu ſe ne-pežhajo nizh ſ'ozhitneni režimi, neprashajjo.

jo sa sklepe sbranih mōsh, bogati pleſhejo, v' komedie hodio, novize poberajo, piejo, pojēdajo. Kuharska umētnost je popočinima postala, oshtirji inu trakterji imajo polne hishe ludi. Pogovor je od kōjn, pleſa, barovk, od noveh ſhég v' obrazhenji, s' eno besedo: Parisarji so plesavzi, nemarniki, ſkakavzi, daneſ zherni, jutri beli, viši na ſkerpzih.

### Batavia.

Po vſih holandskih brodovih na preterganje barke popravlajo, nove tēſhejo; franzoski minister je perganjazh.

### Danemark.

Franzosi fo dvę danske barke pobrali, katere so anglesko blago v' svojo domazho deshelo Danemark nosile. Naſh dvor tiga neperpuſti, inu Anglesi bodo doſti bark v' naſho morje poſlali, de bodo kupzhio varovale.

### Švēđia.

Franzosi fo kupzhii, velik prungel pod noge vergli, ſkusi prepoved angleskiga blaga. Naſh Švedski Kral je oblubil vojskne barke vun poſlati, de bodo naſhe domazhe barke inu kupzhiske ladie ſpremlale. Kupzi pa fo napruti oblubili Kralu dajati od vſake vagne morske tēſhe en němški toler.

Kral

Kral je osnanil en postni inu spokorni dan po zelim kraljestvi inu sraven perstavil rekozh : frézhno je ludstvo, katéro pravo kristiansko véro ne le samo sposná, ampak tudi dopolni, sakaj v'te véré dobrotlivim perjasnim nauki se vidi, de ona je od Boga rasodeta inu narimenitnishi. Vemo kaj poma ga per ludéh Kralov iep isgleđ, skusi boshji dar nebomo pomankali vam dajati lepo podobo dobriga sadershanja. „

Fushine inu rudniki so v' Svédii narimenitnishi pomozh h'kruhu, satorej je silno leshiozhe, de se gojsdi inu lešovi obvarvajo; inu Kral je postavil komisarje sa pregledati, al se s'lešam prav gospodari, al ne.

### Shvajz.

Franzosi nederejo dalaj v' Shvajzarske kantone, ampak ostanejo v' kvarterji po mestah Soloturn, Bern, Friburg, inu Vaatland. General Brune je shel v' Rim namesti Massena.

Svajzarski soldatje so nevolni naraseni shli; vse soldatje inu ludstvo so polni togo te, de jim en unajni hodi njih deshelo prenarejat. Smeshnava, fila, inu kriviza vsake sorte se godi ludem. Eni so se is nevole tam sebe vmorili; do sadne kaple so mislili se potegniti shene inu otrozi so se brapili inu bojovali, inu ako bi bilo yezh saftnosti inu glih misli med ludmi,

bi se bili vbranili. Šešt inu devetdeset štukov so nam franzosi pobrali, inu na svoj dom vlekli.

*Vmerit so v' Lublant.*

27. dan Sufhza.

Gospod Juri Grosauer, uženik duhovskih praviz per lublanskeh višokeh školah, star 33 l. na Predmeštji Nro. 9.

Shitna zena v' Lublani na tergu  
31. dan Sufhza 1798.

	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pfheniza 1. mernik	1	53	1	51	1	42
Turfhiza - - -	1	17	-	-	-	-
Rösh - - - -	1	92	1	17	1	14
Jezhmen - - -	-	-	-	-	-	-
Proso - - - -	-	-	-	-	-	-
Ajda - - - -	1	15	1	8	-	-
Oves - - - -	1	1	-	-	-	-

Vendana od Lublanske mestne Gospoške  
na 31. dan Sufhza 1798.